

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL
CARRER DE SANT ANTONI M CLARET,167-171 - CARRER
DE SANT QUINTÍ,55-95 - CARRER DEL MAS
CASANOVAS,70-90 - CARRER DE CARTAGENA,334-372.
HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU
PAVEL·LÓ DE SANT MANUEL
DISTRICTE D'HORTA – GUINARDÓ
BARCELONA (BARCELONÈS)**

**CODI 010/12 (12 DE MARÇ – 24 DE MARÇ 2012)
EXPEDIENT: R/N 470 K121-NB-2012/2-8349**

**PROMOTOR:
Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
(CIF: G-08197774)**

**CONSTRUCTOR :
XEDEX - RECOP U.T.E.**

**REALITZACIÓ :
AKHESA, S.L.**

**Direcció tècnica:
Júlia Miquel i López**

Artés, juliol de 2012

INDEX

1.- INTRODUCCIÓ

Fitxa tècnica del jaciment	2
Situació geogràfica	3

2.- DADES GENERALS

Motivació	5
Emplaçament	7
Promotor	8

3.- MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Notícies històriques	8
El pavelló de Sant Manuel	11
Tasques arqueològiques prèvies	11
Projecte d'intervenció arqueològica	12
Metodologia	13

4.-TASQUES ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

14

5.-CONCLUSIONS

26

6.- BIBLIOGRAFIA

27

ANNEX 1

REPERTORI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

ANNEX 2

INVENTARI FOTOGRÀFIC

CONTACTES FOTOGRÀFICS

ANNEX 3

PLANIMETRIA

FITXA TÈCNICA

JACIMENT: Barcelona

INTERVENCIÓ: Carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / Carrer de Sant Quintí, 55-95 / Carrer del Mas Casanovas, 70-90 / Carrer Cartagena, 334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel.

MUNICIPI: Barcelona

COMARCA: Barcelonès

CODI: 010/12

EXPEDIENTS DGPC: NB-2011-5-7442

COORDENADES UTM: ETRS 89 X: 431047 Y: 4584963 Z: 60 m.s.n.m.

RESUM: Seguiment arqueològic dels rebaixos realitzats en el subsòl de l'exterior del pavelló de Sant Manuel per completar una rasa que s'havia iniciat en una fase prèvia, així com l'excavació de dos espais a tocar de la façana externa del pavelló.

PARAULES CLAU: Pavelló de Sant Manuel, Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, seguiment arqueològic.

CAMPANYA : 12 al 24 de març de 2012.

TIPUS D'INTERVENCIÓ: Intervenció arqueològica preventiva

TIPUS DE JACIMENT: Conjunt d'edificis modernistes

MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ: Rehabilitació del pavelló de Sant Manuel de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona

CRONOLOGIA: Contemporani

TIPUS DE PROTECCIÓ: Monument Històrico-Artístic d'interès Nacional, Cat. A, cap. I, R. D. 1719/1978 19-5, BOE 18-7-1978, inclòs al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històrico- Artístic de la Ciutat de Barcelona (fitxa núm. 716).

DIRECCIÓ: Júlia Miquel i López

DIBUIX DE CAMP: Júlia Miquel i López

DIGITALITZACIÓ DIBUIX ARQUEOLÒGIC : Júlia Miquel i López

EXECUCIÓ: AKHESA, SL

PROMOTOR: FUNDACIÓ PRIVADA HOSPITAL DE LA SANTA CREU I DE SANT PAU DE BARCELONA.

CONSTRUCTOR: XEDEC S.A.- RECOP U.T.E.

1. -INTRODUCCIÓ

Situació geogràfica

La comarca del Barcelonès, comprèn el territori estès entre la Mediterrània i la Serralada Litoral, en el tram conegut com a Collserola i delimitat pels rius Llobregat i Besòs. Des del punt de vista morfològic s'observen dues grans unitats, Collserola i el Pla.

A la Serra de Collserola s'hi troba una formació de horst compost per materials granítics i esquistosos, limitat al Nord pel Vallès (Sector central de la Depressió Prelitoral), a Llevant amb el Turó de Roquetes (Besòs), al Sud el Turó de Valldaura i a l'Oest pel Llobregat.

Quant al Pla, es troba obert a mar i limitat per la Serralada Litoral i a migjorn per la falla que segueix ran de mar des del Garraf i el turó de Montjuïc fins al Turó de Montgat, més enllà del Besòs. La falla, originada al moment de la fractura del Massís Catalano- balear, va dibuixar el que a grans trets, havia de ser la costa catalana.

En el miocè i el pliocè, damunt del sòcol paleozoic, sedimentaren dipòsits marins del qual son testimonis una sèrie de petits i suaus turons (dels Ollers, del Tàber, de les Falzies, de la Bota). La falla es fa visible al Pla ja que si des de Collserola els dipòsits baixen d'una manera continuada, suau i regular, al punt de contacte entre Ciutat Vella i l'Eixample es produeix una ruptura amb la presència d'un salt o esglaió d'uns 20 metres, clarament visible en la morfologia urbana (les baixades de Jonqueres, de la Via Laietana, els carrers d'Estruc, de les Moles o de Jovellanos). Aquest salt fou aprofitat per la defensa de la ciutat situant-hi les muralles o a nivell econòmic, amb la ubicació de diversos molins a la zona coneguda com de les moles (actual carrer de les Moles).

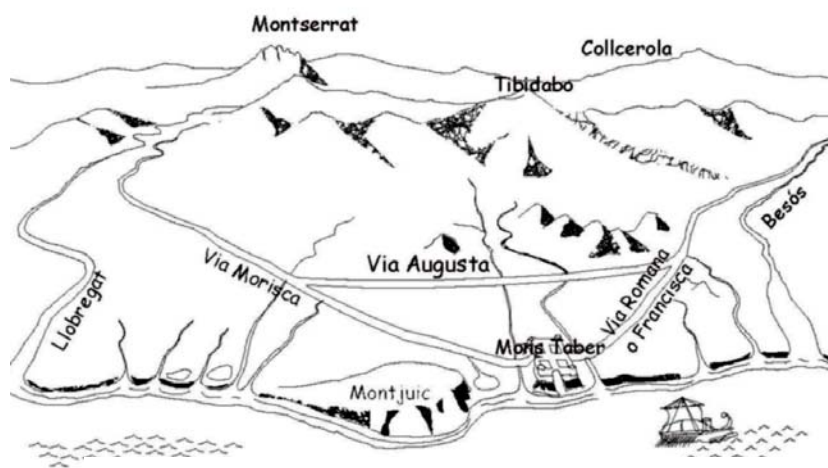
Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

De l'esglaó cap al mar ja no hi ha sòcol de llicorella ni de granit, sinó que ens trobem un mantell al·luvial format per les aportacions de les rieres, dels torrents i dels deltes dels rius veïns i del corrent litoral.

En aquest sector del pla es formaren maresmes i estanyols, però com que la costa ha anat avançant, molts d'aquests ja no existeixen en l'actualitat tot i que molts d'ells han continuat vius en els topònims de la ciutat (Banyols, a la marina de Provençals; la Llavinerera, a Portal Nou; la Llacuna i la Llanera al Llobregat o l'estany del Cagalell al Port).

Quan el terme municipal de Barcelona, aquest compren una extensió de 1.754.900 h i s'estén a la costa mediterrània en una plana de 5 Km d'amplada limitada al NW per la Serra de Collserola (que culmina a 512 metres amb el Tibidabo), entre els sectors deltaics del Llobregat i el Besòs.

La seva funció de capital sempre ha estat afavorida per la situació geogràfica d'aquesta plana, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció Nord Sud la Catalunya Central (el Llobregat i l'eix Besòs – Congost –Ter).

Recreació del Pla de Barcelona amb les principals vies

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

En definitiva es tracta d'un territori format a causa de l'acumulació de sediments provinents de les rieres, torrents i deltes dels rius propers a la ciutat així com de sediments marins, donat que en el transcurs dels segles Barcelona ha guanyat terreny al mar. En aquesta plana completament urbanitzada destaquen varies zones clarament diferenciades, el nucli antic que correspon a la primitiva ciutat romana damunt del Mont Tàber (15 metres) proper al mar; el nucli de Montjuïc al sud, que s'aixeca suaument al pla i que cau brusquement sobre el mar fent-se inexpugnable el seu accés des de aquesta posició i els ravals més pròxims que s'originaren entorn aquests nuclis. Per altra banda, tenim tota una sèrie de nuclis poblacionals que emergits fora muralles acabaran essent absorbits per la ciutat en una de les seves dues importants crescudes (les muralles del S. XIII o l'expansió del S. XIX amb la creació de l' Eixample).

2.- DADES GENERALS

Motivació

La zona objecte de la present intervenció arqueològica es troba dins l'àrea d'interès arqueològic de la ciutat de Barcelona, per la qual cosa es demanà el preceptiu permís d'intervenció arqueològica, segons l'article 47 i següents de la Llei 9/1993 de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i el Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. La resolució autoritza la intervenció arqueològica, entre els dies 12 al 24 de març de 2012 i com a intervenció portada a terme a la ciutat de Barcelona el codi 010/12, essent dirigida per l'arqueòloga Júlia Miquel i López i gestionada per l'empresa AKHESA, S L.

El plantejament de la intervenció arqueològica venia motivat per la intenció de l'empresa executora de les obres de rehabilitació de realitzar un total de cinc rases

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

per encabir-ho serveis soterrats relacionats amb el pavelló de Sant Manuel en el recinte de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Situació del pavelló de Sant Manuel (encerclat en vermell) dins la trama urbana de Barcelona

Atès que l'execució d'aquesta intervenció requeria una afectació del subsòl i atesos als antecedents arqueològics existents en zones immediates, les administracions i entitats implicades, MUSEU D'HISTÒRIA de BARCELONA i FUNDACIÓ PRIVADA HOSPITAL DE LA SANTA CREU., acordaren la realització d'una intervenció arqueològica preventiva per tal de determinar l'existència o no de restes arqueològiques i la seva entitat al subsòl de la zona afectada.

L'indret on s'ha dut a terme l'actuació s'inclou en una Zona d'Interès Arqueològic i d'alt valor històric, per la qual cosa es va realitzar una Intervenció arqueològica preventiva durant la realització de les obres, d'acord amb la normativa municipal i general en matèria patrimonial.

El conjunt arquitectònic de l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau està inclòs al vigent Catàleg del Patrimoni Històric-Artístic de la ciutat de Barcelona (fitxa 716, M.H.A) i està declarat Monument Històric-Artístic d'Interès Nacional pel Reial Decret 719/1978,19-5 BOE.18-7-1978. Conjunt inclòs al Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Districte 7; núm. d'element 110.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Tot el recinte històric està protegit i regulat pel Pla Especial d'Ordenació de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, aprovat definitivament el 18 de setembre de 1996.

Finalment i atès els seus valors històrics, arquitectònics i urbanístics, el 4 de desembre de 1997 el conjunt va ser declarat per la UNESCO Patrimoni de la Humanitat (exp.804-2).

Emplaçament

La present intervenció s'ha dut a terme en el pavelló de Sant Manuel de l'Hospital de Santa Creu i Sant Pau, situat entre el carrer de Sant Antoni M Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 / carrer de Cartagena, 334-372, al districte d'Horta - Guinardó de la ciutat de Barcelona.

Fitxa cadastral: 0726200/001.

Les coordenades UTM ETRS89 són: X: 431047 m Y: 4584963 m Z: 52 msnm

El barri del Guinardó s'extèn del carrer de Sant Antoni Maria Claret en avall, el Passeig de Maragall, per un costat, el carrer Sardanya, per altre i tancant pels carrers de la Mare de Déu del Coll i Dante Alighieri.

A finals del segle XIX la zona no estava urbanitzada i l'ocupaven horts i camps de conreu amb alguns masos dispersos, com el mas Guinardó que acabaria donant nom al barri. L'any 1896 Salvador Riera, propietari del mas Guinardó i del mas Viladomat va decidir parcel·lar les seves propietats. El seu exemple fou seguit per altres propietaris i el Guinardó es va començar a poblar amb cases amb horts i jardins i que majoritàriament eren segones residències. L'any 1911 es va obrir el passeig de Maragall i el 1913 l'avinguda de la Mare de Déu de Montserrat, convertint-se en els eixos de comunicació amb la resta de barris de Barcelona. Fins a la dècada dels 50 del segle XX el Guinardó fou un barri de classe mitjana

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

fins que les cases amb hort van caure davant la febre especulativa que canvià la fisonomia del barri.

Promotor

La intervenció arqueològica fou promoguda per la Fundació Privada Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i l'execució de les tasques arqueològiques foren encomanades a l'empresa AKHESA, S L, i la realització de les mateixes a l'arqueòloga Júlia Miquel i López.

3.- MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Notícies històriques¹

El recinte de l'actual Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona neix del trasllat de l'antic Hospital de la Santa Creu ubicat al carrer Hospital del barri del Raval.

Aquest antic Hospital de la Santa Creu té el seu origen l'any 1401, quan es fusionaren els sis hospitals dependents del municipi i de l'església que per aquell temps existien a Barcelona. A finals del segle XIX la ciutat havia crescut considerablement i els avanços de la medicina exigien instal·lacions més modernes, amples i higièniques i, per tant, es va fer necessari el seu trasllat a uns terrenys molt més amples, situats llavors, a l'extraradi de la ciutat de Barcelona.

Aquest conjunt, anomenat Hospital de la Santa Creu i Sant Pau respon a un projecte de 1901 de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner. La construcció va ser finançada, en part i majoritàriament, pel banquer i mecenes Pau Gil, propiciant l'ampliació del nom de la institució a Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

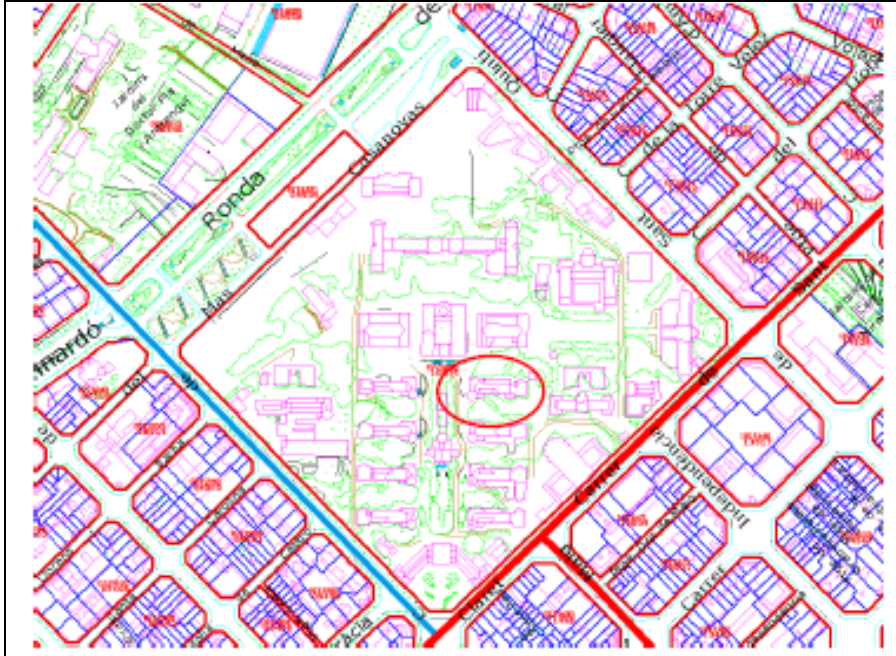
En un solar equivalent a nou illes de l'Eixample (més de catorze hectàrees), es disposen un seguit de pavellons aïllats, envoltats de jardins i units per soterranis.

¹ Aquest apartat ha estat extret del projecte d'intervenció arquitectònica en el Pavelló redactat per l'arquitecte Xavier Guitart i Tarrés

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

L'ordenació segueix els nous criteris hospitalaris per minimitzar els riscos de creació de focus d'infecció i contagi, millorant la salubritat amb l'assoleïament, la ventilació i la il·luminació, a més de les xarxes d'aigües i la netedat.

El recinte històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau dins el parcel·lari actual.
Encerclat en vermell, el pavelló de Sant Manuel. Font : PIA

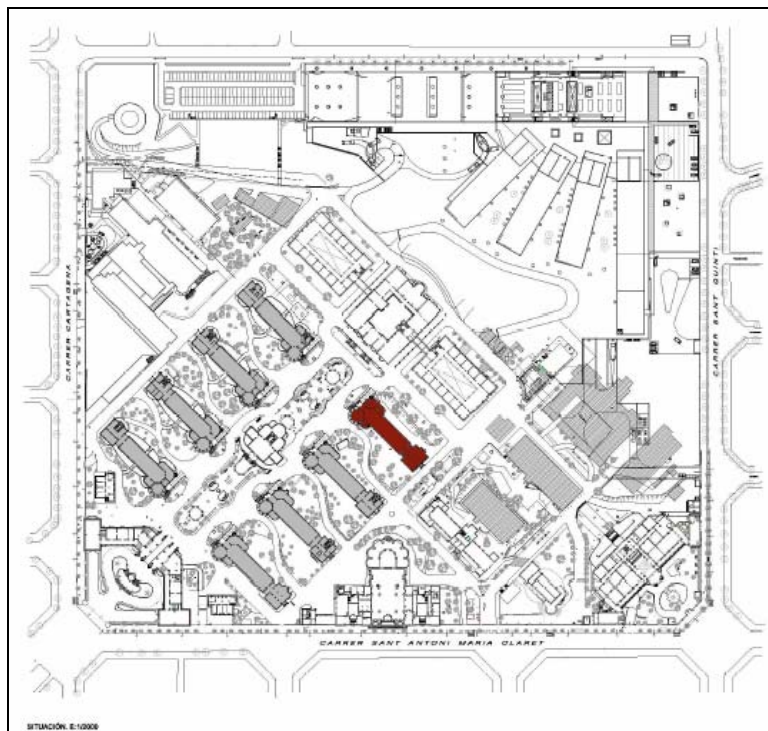
Vista aèria de la zona de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
Encerclat el Pavelló de Sant Manuel. Font: PIA

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Les obres, en les quals Domènech comptava amb un llarg seguit de col·laboradors, s'iniciaran l'any 1902, i el 1911 s'inaugurava un primer grup de construccions que suposen la síntesi del corrent domenequià del modernisme, amb una gran riquesa d'elements ornamentals de pedra, ferro i ceràmica.

Aquest primer grup estava format per nou edificis: sis pavellons d'infermeria (Puríssima, Mare de Déu del Carme, Mercè, Mare de Déu de Montserrat, Sant Salvador i Sant Leopold), dos pavellons de reconeixement (Santa Apol·lònia i Sant Jordi) i el pavelló de l'administració. Aquest darrer, ubicat en l'angle sud, marcant amb la seva agulla una fita visual i signe d'identitat del conjunt arquitectònic alhora que porta d'entrada i accés al recinte.

El fill de Domènech i Montaner, Pere Domènech i Roura, que ja col·laborava amb el seu pare abans del 1911, fou responsable, a partir del 1914, de la continuació de les obres. El 1930 es traslladaren de manera definitiva tots els serveis del vell hospital de la Santa Creu del Raval al nou hospital de Sant Pau.

Vista de la ubicació del pavelló dins del conjunt modernista

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

El pavelló de Sant Manuel

El Pavelló de Sant Manuel fou construït a l'any 1922 i presenta dues plantes i un semisoterrani, el qual fou destinat a infermeria per a homes.

És un edifici singular dins el conjunt de pavellons destinats a residència de malalts de l'hospital. Com el seu bessó, el pavelló de Montserrat té una planta més que els altres i és un dels darrers en ser construït. Fou finançat per un mecenes particular, Manuel Mariné i Molins, d'aquí el nom del pavelló, amb un pressupost més baix que els altres.

Tasques arqueològiques prèvies

Cal destacar que recentment, en una intervenció arqueològica realitzada per CODEX es van localitzar enterraments i estratigrafia d'època romana sota un dels vials situat entre els pavellons de Sant Rafael, Sant Leopold, i els edificis de l'actual Escola Universitària d'Infermeria (el pavelló de Sant Frederic i l'antiga església).

Al pavelló de Santa Apol·lònia els arqueòlegs Josep M. Vila i Oriol Achón de l'empresa ARQUEOCIÈNCIA, SL realitzaren dues intervencions arqueològiques l'agost i el desembre de 2009.

En data 30 d'abril de 2010 es va autoritzar una intervenció arqueològica preventiva de control i excavació a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171/ de Sant Quintí, 55-95/ del Mas Casanovas, 70-90/ de Cartagena, 334-372) de Barcelona, Barcelonès) sota la direcció d'Oriol Achón i Casas (ARQUEOCIÈNCIA, SL) del 3 al 12 de maig de 2010.

El 28 de juliol de 2010 es va autoritzar una intervenció arqueològica preventiva de control i excavació a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171/ de Sant Quintí, 55-95/ del Mas Casanovas, 70-90/ de

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Cartagena, 334-372) de Barcelona, Barcelonès) sota la direcció de Karin Harzbecher Spezzia (ARQUEOCIÈNCIA, SL) del 7 al 25 de febrero de 2011 i prorrogada fins el 23 de maig de 2011

El dia 29 de juliol de 2011 al propi pavelló de Sant Manuel (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171/ de Sant Quintí, 55-95/ del Mas Casanovas, 70-90/ de Cartagena, 334-372) de Barcelona, Barcelonès) es va realitzar una intervenció arqueològica sota la direcció de Roser Arcos López (ARQUEOCIÈNCIA, SL), del 10 al 17 d'agost de 2011.

Entre els dies 21 i 27 de novembre de 2011 es va realitzar una intervenció arqueològica preventiva al pavelló de Sant Manuel (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171/ de Sant Quintí, 55-95/ del Mas Casanovas, 70-90/ de Cartagena, 334-372) de Barcelona, Barcelonès) sota la direcció de Xavier Geis Elías (ARQUEOCIÈNCIA, SL)

Aquestes actuacions estaven previstes en el projecte de restauració del pavelló aprovat per la Comissió Territorial de Cultura en el seu moment, per tant, la intervenció arqueològica ha estat subsidiària del projecte bàsic i executiu per la restauració i adequació del pavelló Sant Manuel del recinte històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, per ser destinat com a seu de la Universitat de Nacions Unides.

Projecte d'intervenció arqueològica

La zona objecte de la present intervenció arqueològica es troba dins l'àrea d'interès arqueològic de la ciutat de Barcelona. De forma resumida el seu interès ve donat:

1.- El conjunt d'edificis de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau respon a un projecte de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner de l'any 1901.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

2.- El conjunt està declarat Monument Històric-Artístic d'interès Nacional, Cat. A cap. I, RD 1719/1978 19-5, BOE 18-7-1978, inclòs al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona (fitxa núm. 716)

3.- El recinte històric està protegit pel Pla Especial d'Ordenació de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, aprovat el 18 de setembre de 1996.

4.- Conjunt declarat "Patrimoni de la Humanitat" per la UNESCO en la reunió del dia 4 de desembre de 1997.

5.- Conjunt inclòs al Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Districte 7; núm. d'element 110.

6.- En intervencions recents a diferents punts del recinte històric de l'hospital s'ha documentat nivells estratigràfics amb material ceràmic ibèric i romà republicà i tres inhumacions. En un altra intervenció s'ha excavat una sitja, probablement d'època ibèrica.

Metodologia

El mètode de registre de les dades que facilita l'excavació és el proposat per E.C. Harris i per A. Carandini, modificat a partir de la pràctica arqueològica en aquest tipus de jaciments i de les circumstàncies concretes de l'excavació. Per al registre objectiu dels elements i estrats que s'exhumen es realitza una numeració correlativa d'aquests denominats "Unitat Estratigràfica" (u.e.) que individualitza uns de altres. Cada u.e. té una fitxa en la que s'indica: la seva ubicació en el context general del jaciment, la seva ubicació en les plantes i seccions, la seva definició i la seva posició física respecte a les altres unitats estratigràfiques.

Paral·lelament al registre estratigràfic, s'ha dut a terme el corresponent aixecament planimètric segons les directrius marcades pel SAB. El registre estratigràfic inclou també les corresponents seccions de l'estratigrafia de cadascun dels rebaixos realitzats en els diferents àmbits a escala 1:20, que representen la successió diacrònica i les característiques estratigràfiques del subsòl. Així mateix,

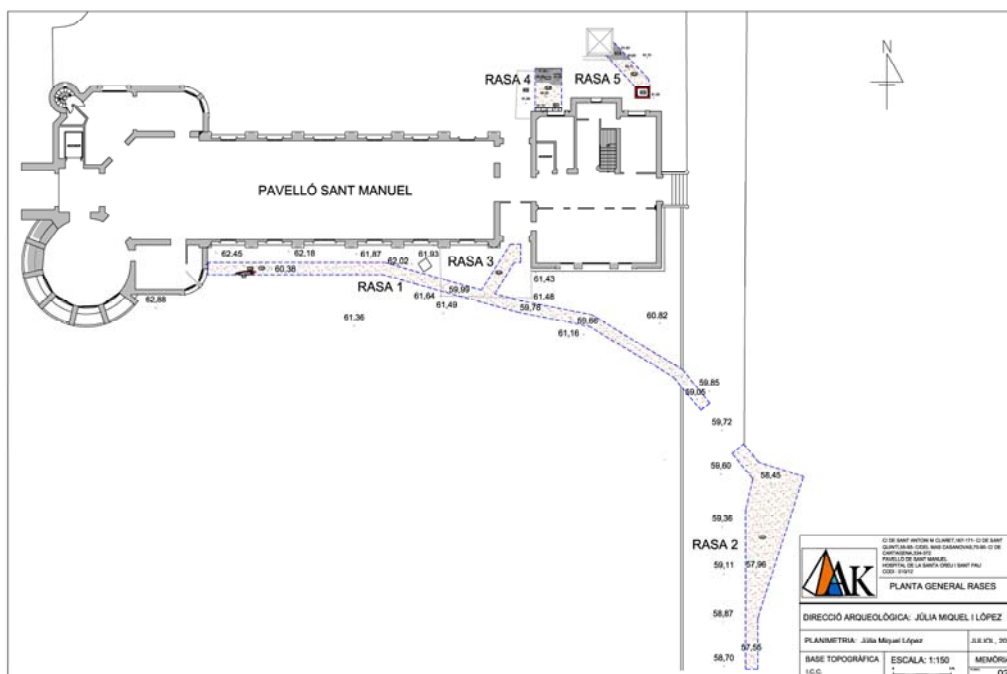
Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

com és habitual i segons les directrius del Servei d'Arqueologia de Barcelona, s'ha realitzat un reportatge fotogràfic en format digital.

4.- TASQUES ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

La intervenció arqueològica consistí en el seguiment i control arqueològic de la realització de cinc rases per encabir-hi serveis soterrats relacionats amb el pavelló de Sant Manuel, per tant la intervenció es subsidiària del projecte bàsic i executiu per la restauració i adequació del dit pavelló per ser destinat com a seu de la Universitat de les Nacions Unides.

L'objectiu d'aquesta actuació consistia en localitzar possibles restes en el subsòl, ja siguin en forma d'estructures arqueològiques o de nivells arqueològicament significatius. En cas de documentar-se un element susceptible de tenir interès arqueològic, es va realitzar la seva completa documentació per tal d'avaluar la seva entitat i característiques.

Planta del pavelló de Sant Manuel amb indicació de les rases realitzades

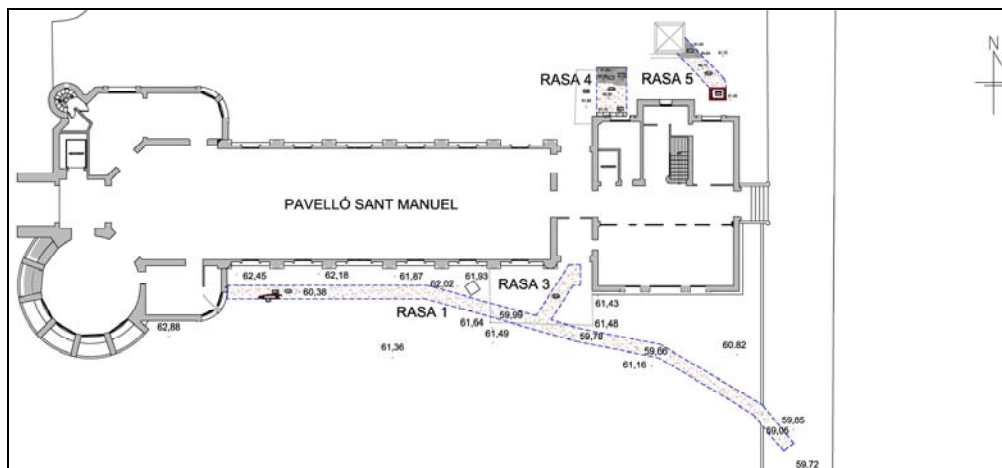
Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Quan als recursos humans, la intervenció arqueològica comptà amb la direcció de l'arqueòloga Júlia Miquel i López, de la empresa AKHESA, SL. Els oficials foren facilitats per l'empresa executora, així com la maquinària.

D'aquesta manera d'una banda les tasques arqueològiques van consistir en completar una rasa que s'havia iniciat en una fase prèvia d'aquestes obres, així com l'excavació de varies rases més, fins un total de cinc rases situades en la façana Nord i la façana Sud del pavelló de Sant Manuel.

RASA 1

La Rasa 1 es trobava situada seguint en paral·lel la traça de la façana Sud de l'edifici del pavelló de Sant Manuel. La seva trajectòria presentà una longitud final de 46,70 metres lineals, per una amplada entorn 1,00 metre- 1,20 metres. En el moment d'iniciar-se la intervenció arqueològica a la Rasa 1, aquesta ja s'havia realitzat sense control arqueològic i per motius de seguretat s'havia entibat amb puntals i taulons de fusta. Per aquest motiu, seguint les directrius dels tècnics del Servei d'Arqueologia de Barcelona, es va realitzar la documentació arqueològica dels perfils resultants de la excavació sense control arqueològic, donant constància a nivell gràfic i fotogràfic.

Planta on es situa la Rasa 1

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Les tasques començaren amb la retirada dels puntals i els taulons de fusta per poder documentar els perfils, els quals foren netejats i posteriorment dibuixats.

A l'esquerra treient els puntals de la Rasa 1. A la dreta el primer tram sense els puntals i a l'inici de la intervenció

D'aquesta manera, a nivell estratigràfic, al primer tram, partint des de la façana principal del pavelló, a l'Est, es va poder documentar primerament un nivell consistent en una capa vegetal de terra (u.e. 100) d'uns 20 cm de potencia que formava part de les restes dels jardins que rodejaven els pavellons.

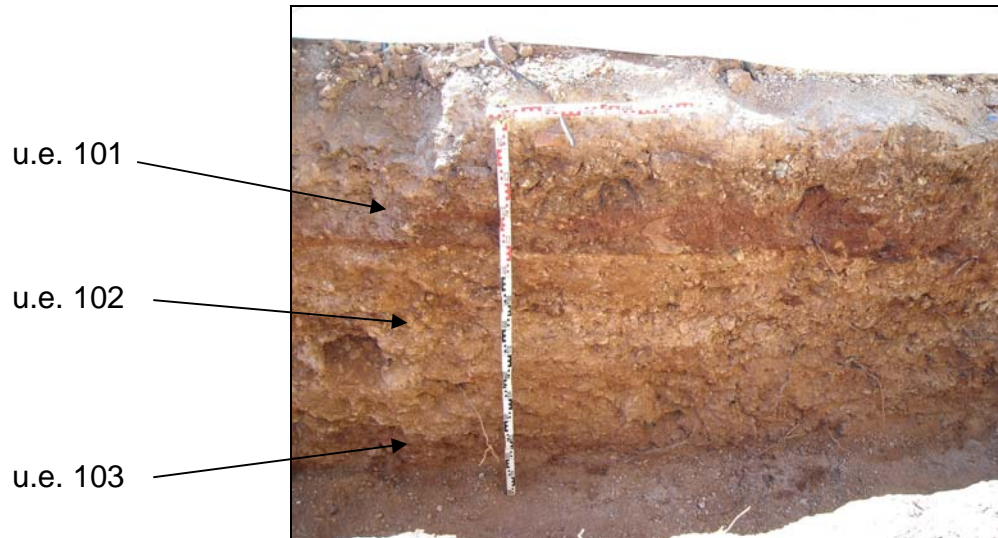

Vista en alçat del perfil de la Rasa 1 on s'observa la capa vegetal u.e. 100

Per sota es constatà un estrat de terra vermellosa amb presència de nòduls de calç, d'uns 30 cm de potencia i que es tractava de terra aportada per reomplir el sector (u.e. 101). Després una capa de torturà disgregat (u.e. 102), d'una potencia similar i que es tracta d'un estrat d'anivellament i finalment un nou nivell de torturà

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

(u.e. 103) que en aquest cas es tracta ja del substrat geològic, que en aquesta rasa apareix aproximadament a 1,00 metre de potencia respecte a la rasant d'inici.

Seguidament es procedí a documentar el segon i final tram de la Rasa 1, situat des de la porta d'accés lateral fins el final a peus de la tribuna circular, on al perfil Sud de la Rasa s'observava una estructura.

A l'esquerra vista general del tram final de la rasa 1 i a la dreta detall de la estructura

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Es va procedir a netejar els perfils per la seva documentació i la estructura evidenciada resultà ser una fossa séptica (u.e. 105) de planta el·líptica i secció rectangular, bastida amb maons massissos de 30 x 15 cm., i amb coberta de maons també i que conserva un registre en el seu interior de planta circular i que va poder ser documentada ja que la estructura u.e. 105 estava rebentada. Conserva una alçada de 0,75 metres evidenciada al perfil, així com una traça de 1,40 metres. Per imperatius de l'obra i la seva posició dins la rasa s'aconsellà documentar únicament la part vista de la estructura de la fossa sèptica.

A l'esquerra vista en alçat de la fossa séptica u.e. 105 i a sota vista en planta

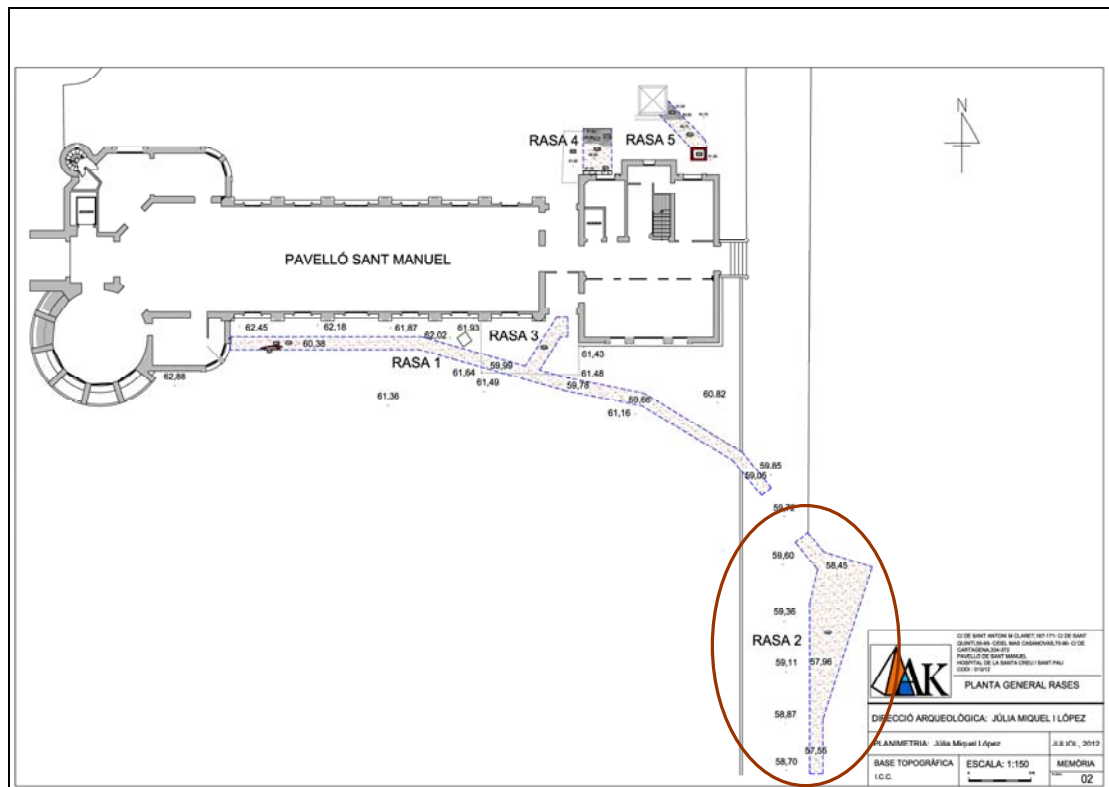
Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

RASA 2

Aquesta rasa es va realitzar al carrer que de Nord a Sud recorre els pavellons del recintr modernista.

.Es va començar a la part Nord i empalmava amb la Rasa 1 fent un gir d'uns 30 graus fins arribar a connectar amb una rasa, ,encara oberta, i que es correspon amb una intervenció realitzada per l'arqueòleg Xavier Geis el 2011.

Aquesta rasa presentà una planta irregular, donat que també es va realitzar un pou per construir un registre de claveguera, de mides 1,80 x 2,00 metres ubicat al costat Est de la rasa.

Indicat en vermell la ubicació de la Rasa 2

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Quan a la rasa propiament dita presentà una longitud de 18,67 m per una amplada de 1,10 metres arribant a una potència de 1,10- 1,80 metres.

Vista general de la Rasa 2 en el punt on
habia de connectar amb la Rasa 1

Primerament es realitzar un rebaix per fer un pou de registre de mides 2,00 x 1,80 metres on es va poder evidenciar la seqüència estratigràfica que es trobaria al llarg de tota la rasa.

A l'esquerra el pou de registre durant la seva excavació i a la dreta on cop excavat

Seguidament i partint des del pou de registre es continuà obrint la Rasa 2 en sentit des del Nord en direcció Sud. La seqüència estratigràfica de la Rasa 2 consistí en un nivell de quitrà (u.e. 200) que forma part del paviment del carrer, seguit d'una capa de formigó (u.e. 201) de 7 cm de potència que assentava el paviment,

20

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

trobant a sota un estrat de reompliment marró vermellós (u.e. 202) que ocupa tota la potencia de la rasa i que no donà cap mena de material arqueològic, arribant a la cota d'afectació, establerta a 1,20 metres des de la rasant del carrer.

La Rasa 2 amb el pou de registre. A baix a la dreta final de la rasa des del Nord i detall del perfil

RASA 3

La Rasa 3 es va fer partint de la porta d'accés lateral ubicada a la façana Sud del pavelló i que empalmava amb la rasa 1 de forma obliqua. Las tasques

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

començaren amb la extracció del paviment de formigó de 3 cm de potencia que marcava l'accés per aquella banda (u.e. 300).

Vista general del sector on s'havia de realitzar la Rasa 3

Seguidament s'afectà un nivell de graves (u.e. 301) que amb una potencia de 10 cm. regularitzaven el sector. Per sota es trobà un nivell de reompliment format per terra de color merró vermellós amb arrels i pedres petites i amb una potencia d'uns 30 cm (u.e. 302). A l'igual a la Rasa 1 que es trova al mateix sector, es documentà una capa de torturà disgregat de molt poca potencia (u.e. 303) i finalment un estrat de terra argilosa vermella amb nòduls de calç (u.e. 304) que marcaven la cota d'afectació en aquell punt.

A l'esquerra vista general de la Rasa 3 des de la porta del pavelló i a la dreta des de la Rasa 1

RASA 4

Aquesta rasa es trova ubicada a peus de la façana Nord del pavelló de Sant Manuel, al costat de la porta d'accés. Presenta unes dimensions de 4,87 x 2,30 metres amb una potencia máxima assolida de 1,62 metres des de la rasant de l'edifici. Primerament es va afectar les restes d'una estructura annexa (u.e. 400), de la qual només restava un planxé de formigó de 10 cm de gruix.

A l'esquerra vista del sector on es marcà la Rasa 4 i a la dreta l'afectació del nivell de formigó u.e. 400

Sota el formigó es trobà el sòcol perimetral de l'edifici (u.e. 401) cobert per un estrat de reompliment (u.e. 402) de color marró fosc i una potencia máxima de 1,05 metres que s'adossava al fonament del pavelló (u.e. 403) format per blocs de pedra embeguts amb morter amb una potencia determinada de 1,30 metres.

Vista del sòcol u.e. 401 i la fonamentació u.e. 403

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

Seguidament, conforme s'obria la rasa cap el Nord es va afectar l'estrat u.e. 404 consistent en un reompliment de graves de l'obra actual, sota el qual es trobà una capa de torturà disgregat (u.e. 406) d'uns 0,80 m. de potencia, que protegía uns serveis soterrats que es trobaven anul·lats (u.e. 405). Per sota es documentà un estrat format per terra argilosa de color vermell (u.e. 408) que cobrien una estructura (u.e. 407) encofrada de formigó que protegía serveis elèctrics.

A l'esquerra vista del perfil Oest de la Rasa 4 i a la dreta la estructura u.e. 407

RASA 5

Aquesta rasa es va realitzar també a la façana Nord del pavelló de Sant Manuel, concretament partia de la cantonada Nord-est i amidà 3,71 metres de llarg, una amplada de 1,30 metres i una potencia de 2,00 metres.

Vista de la traça de la Rasa 5

Primer es va extraure la capa de terra i graves (u.e. 500) que formaven part del reompliment i/o anivellament producte de l'obra en curs i que va permetre

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

identificar el registre d'accés (u.e. 502) a una carbonera, relacionada amb el sistema de calefacció del pavelló.

A l'esquerra vista del rebaix de la Rasa 5 des del registre de la carbonera i a la dreta detall de la mateixa

A la carbonera se li adossava un estrat de reompliment (u.e. 501) de força potencia (1,84 metres) molt remenat i amb restes de serveis soterrats anul·lats en època indeterminada i que també cobria una estructura metàl·lica (u.e. 503) que embolcallava un búnker construït sota terra per muntar futurs serveis al pavelló. Finalment es va documentar un estrat vermell de terra argilosa (u.e. 504) del qual només es va poder rebaixar uns 11 cm i que podria correspondre al substrat quaternari.

A l'esquerra vista de l'estructura u.e. 503 i imatge final de la Rasa 5 des del Nord

5.- CONCLUSIONS

El present control i seguiment arqueològic realitzat a l'entorn del pavelló de Sant Manuel de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona ha permès documentar part de les estructures de serveis soterrades corresponents al darrer moment d'ús del pavelló com a centre hospitalari.

En el transcurs d'aquesta intervenció no s'ha localitzat cap resta arqueològica anterior a la construcció d'aquest pavelló, tant a nivell estratigràfic com estructural. D'aquesta manera la excavació de les cinc rases permeten establir un moment cronològic concret i que es correspon a la construcció original del pavelló i que es veu reflectit en la documentació de part dels seus fonaments, així com el sòcol perimetral, evidenciats en la Rasa 4. També es pot adscriure a aquest moment la fossa séptica de maons documentada a la Rasa 1 i la carbonera a peus de la qual es va realitzar la Rasa 4 i que tot plegat podríem situar-les dins del primer terç del segle XX.

Davant d'aquests resultats exposats podem dir que no es constata la presència en l'àrea intervinguda de cap element ceràmic ni estructura tant positiva com negativa que ens permeti establir l'existència d'evidències antròpiques anteriors a la construcció d'aquest edifici.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Sant Antoni Maria Claret,167-171/ Carrer de Sant Quintí,55-95/ Carrer del Mas Casanovas,70-90/ Carrer de Cartagena,334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Pavelló de Sant Manuel. Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. (Codi 010/12)

6.- BIBLIOGRAFIA

ACHÓN, O; VILA, J.M. (2011) Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al c/ de Sant Antoni M. Claret, 167-171, c/ de Sant Quintí, 55-95, c/ del Mas Casanovas, 70-90 i c/ de Cartagena, 334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, pavelló de Santa Apol·lònia. Barcelona (Barcelonès). CODI MUHBA: 080/09

ACHÓN, O. (2011) Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al c/ de Sant Antoni M. Claret, 167-171, c/ de Sant Quintí, 55-95, c/ del Mas Casanovas, 70-90 i c/ de Cartagena, 334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, pavelló de Sant Jordi. Barcelona (Barcelonès) CODI MUHBA: 047/10

ARCOS, R. (2011) Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al pavelló de Sant Manuel Hospital de la Santa Creu i Sant Pau c/ de Sant Antoni M. Claret, 167-171, c/ de Sant Quintí, 55-95, c/ del Mas Casanovas, 70-90 i c/ de Cartagena, 334-372 Districte d'Horta-Guinardó. Barcelona (Barcelonès) CODI MUHBA: 053/11

GEIS, X (2012) Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al c/ de Sant Antoni M. Claret, 167-171, c/ de Sant Quintí, 55-95, c/ del Mas Casanovas, 70-90 i c/ de Cartagena, 334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, pavelló de Sant Manuel. Barcelona (Barcelonès) CODI MUHBA: 080/11

HARZBECHER, K. (2010) Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al c/ de Sant Antoni M. Claret, 167-171, c/ de Sant Quintí, 55-95, c/ del Mas Casanovas, 70-90 i c/ de Cartagena, 334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, pavelló de l'administració. Barcelona (Barcelonès) CODI MUHBA: 073/10

Ajuntament de Barcelona <http://www.bcn.es/guia/bcnpice.html>

Fundació Privada Hospital de la Santa Creu i Sant Pau <http://www.santpau.es/>

Institut Cartogràfic de Catalunya <http://www.icc.cat/>

ANNEX I. FITXES D' UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

RASA 1

U.E.: 100

Definició: Nivell de terra vegetal de 20 cm de potència que forma part de les restes d'enjardinament del sector.

Relacions físiques:

Cobreix: 101

Interpretació: Nivell superficial al moment d'iniciar la intervenció.

Cronologia: Segona meitat del segle XX.

U.E.: 101

Definició: Estrat de terra vermellosa amb presència de nòduls de calç. Presenta una potència de 30 cm.

Relacions físiques:

Cobert: 100

Cobreix: 102, 104, 105

Interpretació: Recreixement del nivell preexistent.

Cronologia: Mitjans del segle XX.

U.E.: 102

Definició: Estrat de torturà disgregat de 40 cm de potència.

Relacions físiques:

Cobert: 101

Cobreix: 103

És tallat per: 104

Interpretació: Substrat quaternari.

Cronologia: --

U.E.: 103

Definició: Nivell de torturà compactat del qual es rebaixa un màxim de 40 cm.

Relacions físiques:

Cobert: 102

És tallat per: 104

Interpretació: Nivell geològic quaternari.

Cronologia: --

U.E.: 104

Definició: Retall de planta el·líptica i secció rectangular. Es localitza al perfil de la rasa i es documenten un total de 75 cm de profunditat i una longitud mínima de 1,40 m.

Relacions físiques:

Cobert: 101

Reblert per: 105

Talla: 102, 103

Interpretació: Retall per encabir l'estructura ue 105.

Cronologia: Primera meitat del segle XX.

U.E.: 105

Definició: Estructura de secció rectangular bastida amb maons massissos lligats amb ciment amb revestiment hidràulic interior. Aquesta estructura es localitza al perfil sud de la rasa 1.

Relacions físiques:

Cobert: 101

Rebleix: 104

Interpretació: Fossa sèptica.

Cronologia: Primera meitat segle XX.

RASA 2

U.E.: 200

Definició: Nivell de quitrà de 4 cm de potència.

Relacions físiques:

Cobreix: 201

Interpretació: Nivell de circulació del carrer interior que posa en comunicació els diferents pavellons del recinte modernista.

Cronologia: Segona meitat del segle XX.

U.E.: 201

Definició: Nivell de formigó de 7 cm de potència.

Relacions físiques:

Cobert: 200

Cobreix: 202

Interpretació: Capa de preparació per assentar el nivell de quitrà del carrer.

Cronologia: Segona meitat del segle XX.

U.E.: 202

Definició: Estrat de reompliment de terra marró vermellós. Presenta una potència de 1,15 metres.

Relacions físiques:

Cobert: 201

Interpretació: Estrat de reompliment i anivellament.

Cronologia: Principis del segle XX.

RASA 3

U.E.: 300

Definició: Nivell de formigó lliscat de 3 cm de potència.

Relacions físiques:

Cobreix: 301

Interpretació: Paviment situat a l'accés lateral al pavelló.

Cronologia: Segona meitat del segle XX.

U.E.: 301

Definició: Nivell de graves amb una potència de 10 cm.

Relacions físiques:

Cobert: 300

Cobreix: 302

Interpretació: Preparació del nivell de paviment u e 301.

Cronologia: Segona meitat del segle XX.

U.E.: 302

Definició: Nivell de terra vegetal de color marró- vermellós amb presència d'arrels i alguna pedra petita. Presenta una potència de 30 cm.

Relacions físiques:

Cobert: 301

Cobreix: 303

Interpretació: Nivell de reompliment i anivellament del terreny.

Cronologia: Principis del segle XX.

U.E.: 303

Definició: Nivell de torturà disgregat de poca potència i poc compactat.

Relacions físiques:

Cobert: 302

Cobreix: 304

Interpretació: Nivell de rebliment i anivellament del terreny.

Cronologia: Principis del segle XX.

U.E.: 304

Definició: Nivell de terra argilosa de color vermell compactada amb alguns nòduls de calç. Aquest nivell presenta una potència superior a 1,20 metres.

Relacions físiques:

Cobert: 303

Interpretació: Substrat quaternari.

Cronologia: --

RASA 4

U.E.: 400

Definició: Restes d'una estructura de formigó format per una plataforma de planta rectangular de 4,65 m de longitud i una amplada de 2,70 m. Aquesta plataforma presenta 10 cm de potència. Aquesta estructura s'estén més enllà dels límits de la rasa.

Relacions físiques:

Cobreix: 402

Interpretació: Restes d'una estructura annexa al pavelló.

Cronologia: Segona meitat del segle XX.

U.E.: 401

Definició: Estructura de blocs de pedra ben escairats disposats en filades regulars. Amb una potència de 30 cm i sobresurtin de la verticalitat del mur de façana 23 cm.

Relacions físiques:

Cobert: 400

Se li lliure: 402

Cobreix: 403

Interpretació: Sòcol perimetral de coronament del fonament u.e. 403 del pavelló de Sant Manuel

Cronologia: Primer terç del segle XX.

U.E.: 402

Definició: Nivell de terra marro fosc de consistència solta. Presenta una potència màxima de 1,05 metres.

Relacions físiques:

Es lliure: 401, 403

Cobert: 400

Interpretació: Estrat de reompliment.

Cronologia: Segle XX.

U.E.: 403

Definició: Estructura bastida a la rasa perduda. Formada per blocs de pedra embeguts en morter de calç amb una potència determinada de 1,30 metres.

Relacions físiques:

Cobert: 401

Se li lliure: 402

Interpretació: Banqueta de fonamentació del Pavelló de Sant Manuel.

Cronologia: Primer terç del segle XX.

U.E.: 404

Definició: Nivell format per graves, sorres i restes de l'obra actual d'una potència de 10 cm.

Relacions físiques:

Cobreix: 402, 406

Es lliure: 400

Interpretació: Nivell creat a partir de l'obra en curs.

Cronologia: Any 2012.

U.E.: 405

Definició: Serveis

Relacions físiques:

Cobert per 402, 406

Interpretació: Diversos serveis soterrats relacionats amb l'antic funcionament del pavelló i que en el moment de fer l'obra ja s'havien anul·lat.

Cronologia: Segona meitat segle XX.

U.E.: 406

Definició: Estrat

Relacions físiques:

Cobert per 404

Cobreix a 408

Es lliura a 407

Interpretació: Capa de torturà disgregat que anivella el terreny

Cronologia: Segona meitat segle XX.

U.E.: 407

Definició: Part d'una estructura formada per peces de formigó encofrades que protegeixen diferents serveis, possiblement elèctrics

Relacions físiques:

Cobert per 404

Se li lliure: 405, 408

Interpretació: Estructura que protegeix serveis elèctrics. Es va documentar un tram de traça Est- Oest, d'una longitud de 2,30 metres. Presenta una planta esglaonada en tres nivells, amb una alçada de 0,82 metres i una amplada evidenciada de 0,80 metre

Cronologia: Finals del segle XX.

U.E.: 408

Definició: Estrat de terra argilosa de color vermell compactada amb alguns nòduls de calç i del qual es va poder evidenciar 1,15 metres de potència, sense excavar-ho en la seva totalitat

Relacions físiques:

Cobert per 402, 406

Cobreix a 407

S'adossa a 403

Interpretació: Estrat de reompliment molt remenat que cobreix la estructura u.e. 407.

Cronologia: Finals del segle XX.

RASA 5

U.E.: 500

Definició: Estrat de reompliment

Relacions físiques:

Cobreix: 501, 502

Interpretació: Nivell de graves i terra que formen part del reompliment de l'obra en curs, presentant una potència entorn 10 i 15 cm

Cronologia: Any 2012

U.E.: 501

Definició: Estrat de reompliment

Relacions físiques:

Cobert: 500

Cobreix: 503, 504

Es lliure a: 502

Interpretació: Estrat de reompliment format per terra color marró, de consistència solta i relacionat amb els nivell de colmatació i reompliment durant la construcció del pavelló de Sant Manuel.

Cronologia: Inicis segle XX.

U.E.: 502

Definició: Estructura.

Relacions físiques:

Cobert: 500

Se li lliura 501

Interpretació: Registre d'entrada d'una carbonera per la calefacció, relacionada amb el pavelló de Sant Manuel. Es conserva l'accés a l'espai soterrat consistent en una trapa de planta rectangular, de mides 1,30 x 1,00 metres, bastida amb maons massissos de 30 x 15 cm

Cronologia: Inicis segle XX.

U.E.: 503

Definició: Estructura

Relacions físiques:

Cobert: 501

Se li adossa 504

Interpretació: Estructura de formigó revestida amb una xapa metàl·lica que presenta una forma rectangular i que està destinada a serveis soterrats. S'ha pogut documentar una potència de 1,40 metres i l'amplada de la rasa

Cronologia: Aquesta estructura es realitzà en un moment indeterminat del segle XXI

U.E.: 504

Definició: Estrat de terra argilosa de color vermell compactada amb alguns nòduls de calç i del qual només es va poder evidenciar 0,15 metres de potència, sense excavar-ho en la seva totalitat

Relacions físiques:

Cobert per 501

Es lliure: 503

Interpretació: Substrat quaternari

Cronologia: --

**ANNEX II. INVENTARI FOTOGRÀFIC
CONTACTES FOTOGRÀFICS**

RASA 1

- Rasa 1 Desmuntatge tram entibat
- Rasa 1 Fossa u.e. 105
- Rasa 1 Fossa u.e. 105 en alçat1
- Rasa 1 Fossa u.e. 105 vista en alçat
- Rasa 1 Fossa u.e. 105 vista en alçat 2
- Rasa 1 Fossa u.e. 105 vista en planta
- Rasa 1 Perfil Nord 1
- Rasa 1 Perfil Nord 2
- Rasa 1 Perfil Nord 3
- Rasa 1 Perfil Nord 4
- Rasa 1 Perfil Nord 5
- Rasa 1 Perfil Nord 6
- Rasa 1 Perfil Nord 7
- Rasa 1 Perfil Nord 8
- Rasa 1 Perfil Sud 1
- Rasa 1 Perfil Sud 2
- Rasa 1 Perfil Sud 3
- Rasa 1 Perfil Sud 4
- Rasa 1 Perfil Sud 5
- Rasa 1 Perfil Sud 6
- Rasa 1 Perfil Sud 7
- Rasa 1 Perfil Sud 8
- Rasa 1 Perfil Sud 9
- Rasa 1 Perfil Sud 10
- Rasa 1 Perfil Sud 11
- Rasa 1 Perfil Sud 12
- Rasa 1 Perfil Sud 13
- Rasa 1 Perfil Sud 14
- Rasa 1 Tram central
- Rasa 1 Tram entibat
- Rasa 1 Tram final entibat
- Rasa 1 Tram final entibat 1
- Rasa 1 Tram final entibat 2
- Rasa 1 Tram final entibat 3
- Rasa 1 Tram final fossa u.e. 105
- Rasa 1 Tram final i fossa sèptica
- Rasa 1 Tram inicial
- Rasa 1 Tram inicial 2
- Rasa 1 Tram inicial finalitzat
- Rasa 1 Tram mitjà
- Rasa 1 Tram mitjà 2
- Rasa 1 Vista general des del tram mitjà

RASA 2

- Rasa 2 ampliació rasa
- Rasa 2 ampliació rasa 2
- Rasa 2 continuació
- Rasa 2 continuació 2
- Rasa 2 Continuació tasques
- Rasa 2 continuació tasques 2
- Rasa 2 Detall pou
- Rasa 2 Inici
- Rasa 2 Inici 1
- Rasa 2 Perfil 1
- Rasa 2 Perfil 2
- Rasa 2 Perfil 3
- Rasa 2 Perfil 4
- Rasa 2 Perfil 5
- Rasa 2 Pou registre
- Rasa 2 Pou registre acabat
- Rasa 2 Rebaix mecànic
- Rasa 2 Serveis soterrats
- Rasa 2 Vista final 1
- Rasa 2 Vista final 2
- Rasa 2 Vista sector inicial

RASA 3

- Rasa 3 Rebaix mecànic
- Rasa 3 Sector marcat
- Rasa 3 Vista general 1
- Rasa 3 Vista general 2
- Rasa 3 Vista general 3
- Rasa 3 Vista general 4
- Rasa 3 Vista inicial

RASA 4

- Rasa 4 Afectació u.e. 400
- Rasa 4 Detall perfil Oest
- Rasa 4 Estructura u.e. 407
- Rasa 4 Estructura u.e. 407 documentada
- Rasa 4 Inici
- Rasa 4 Perfi l'Oest
- Rasa 4 Sòcol i fonament
- Rasa 4 Vista estructura u.e. 407
- Rasa 4 Vista general des del Nord
- Rasa 4 Vista Sòcol i fonament

RASA 5

- Rasa 5 Carbonera
- Rasa 5 Carbonera vista en planta
- Rasa 5 detall estructura u.e. 503
- Rasa 5 estructura u.e. 503
- Rasa 5 Final
- Rasa 5 Inici rebaix
- Rasa 5 Tram excavat
- Rasa 5 Vista de la traça
- Rasa 5 Vista del Sector

Rasa 1 Perfil Nord 6

Rasa 1 Perfil Nord 7

Rasa 1 Perfil Nord 8

Rasa 1 Perfil Sud 1

Rasa 1 Perfil Sud 2

Rasa 1 Perfil Sud 3

Rasa 1 Perfil Sud 4

Rasa 1 Perfil Sud 5

Rasa 1 Perfil Sud 6

Rasa 1 Perfil Sud 7

Rasa 1 Perfil Sud 8

Rasa 1 Perfil Sud 9

Rasa 1 Perfil Sud 10

Rasa 1 Perfil Sud 11

Rasa 1 Perfil Sud 12

Rasa 1 Perfil Sud 13

Rasa 1 Perfil Sud 14

Rasa 1 Tram central

Rasa 1 Tram entibat

Rasa 1 Tram final entibat

Rasa 1 Tram final entibat 1

Rasa 1 Tram final entibat 2

Rasa 1 Tram final entibat 3

Rasa 1 Tram final fossa u.e.
105

Rasa 1 Tram final i fossa
sèptica

Rasa 1 Tram inicial

Rasa 1 Tram inicial 2

Rasa 1 Tram inicial finalitzat

Rasa 1 Tram mitjà

Rasa 1 Tram mitjà 2

Rasa 1 Vista general des del
tram mitjà

Rasa 1 Desmuntatge tram
entibat

Rasa 1 Fossa u.e. 105

Rasa 1 Fossa u.e. 105 en
alçat1

Rasa 1 Fossa u.e. 105 vista
en alçat

Rasa 1 Fossa u.e. 105 vista en alçat 2

Rasa 1 Fossa u.e. 105 vista en planta

Rasa 1 Perfil Nord 1

Rasa 1 Perfil Nord 2

Rasa 1 Perfil Nord 3

Rasa 1 Perfil Nord 4

Rasa 1 Perfil Nord 5

Rasa 2 ampliació rasa

Rasa 2 ampliació rasa 2

Rasa 2 continuació

Rasa 2 continuació 2

Rasa 2 Continuació tasques

Rasa 2 continuació tasques 2

Rasa 2 Detall pou

Rasa 2 Inici

Rasa 2 Inici 1

Rasa 2 Perfil 1

Rasa 2 Perfil 2

Rasa 2 Perfil 3

Rasa 2 Perfil 4

Rasa 2 Perfil 5

Rasa 2 Pou registre

Rasa 2 Pou registre acabat

Rasa 2 Rebaix mecànic

Rasa 2 Serveis soterrats

Rasa 2 Vista final 1

Rasa 2 Vista final 2

Rasa 2 Vista sector inicial

Rasa 3 Rebaix mecànic

Rasa 3 Sector marcat

Rasa 3 Vista general 1

Rasa 3 Vista general 2

Rasa 3 Vista general 3

Rasa 3 Vista general 4

Rasa 3 Vista inicial

Rasa 4 Afectació u.e. 400

Rasa 4 Detall perfil Oest

Rasa 4 Estructura u.e. 407

Rasa 4 Estructura u.e. 407 documentada

Rasa 4 Inici

Rasa 4 Perfil IOest

Rasa 4 Sòcol i fonament

Rasa 4 Vista estructura u.e. 407

Rasa 4 Vista general des del Nord

Rasa 4 Vista Sòcol i fonament

Rasa 5 Carbonera

Rasa 5 Carbonera vista en planta

Rasa 5 detall estructura u.e. 503

Rasa 5 estructura u.e. 503

Rasa 5 Final

Rasa 5 Inici rebaix

Rasa 5 Tram excavat

Rasa 5 Vista de la traça

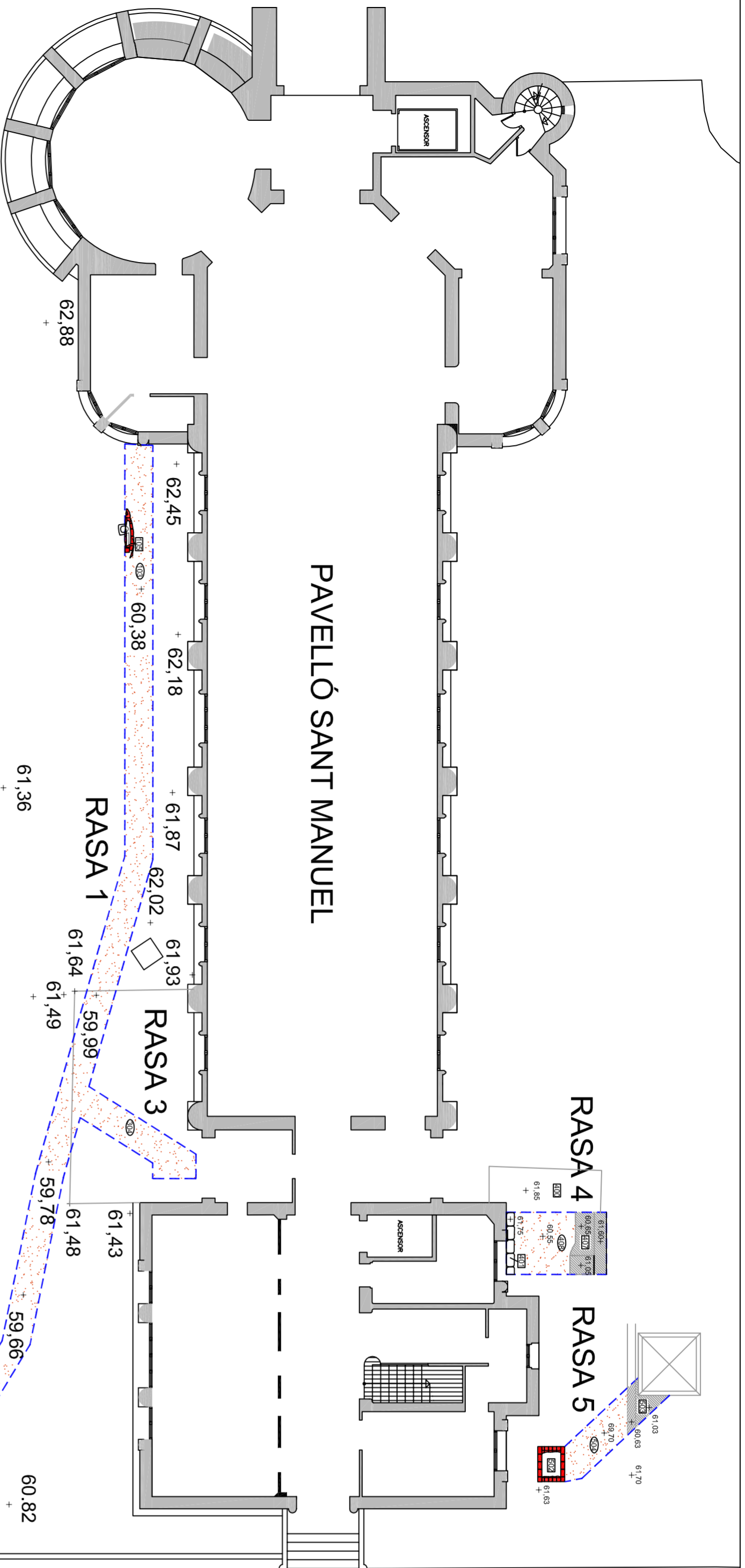
Rasa 5 Vista del Sector

ANNEX III. PLANIMETRIA

- 1.- Planta de situació. s/e. DIN-A-3
- 2.- Planta general. Escala 1:150. DIN-A-2
3. - Planta Rasa 1 i Rasa 3. Escala 1:75. DIN-A-2
4. - Planta Rasa 2. Escala 1:100. DIN-A-3
- 5.- Planta Rasa 4 i Rasa 5. Escala 1:50. DIN-A-3
- 6.- Perfils Rasa 4 i Rasa 5. Escala 1:20. DIN-A-3

PAVELLÓ SANT MANUEL

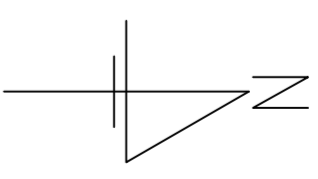
RASA 4

RASA 5

RASA 1

RASA 3

RASA 2

C/ DE SANT ANTONI M CLARET, 167-171 - C/ DE SANT
 QUINTI 55-95 - C/ DEL MAS CASANOVAS, 70-90 - C/ DE
 CARTAGENA 334-372
 PAVELLÓ DE SANT MANUEL
 HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU
 CODI : 010/12

PLANTA GENERAL RASES

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA: JÚLIA MIQUEL I LÓPEZ

PLANIMETRIA: Júlia Miquel López

BASE TOPOGRÀFICA

I.C.C.

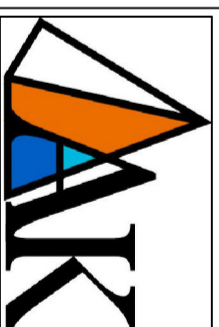
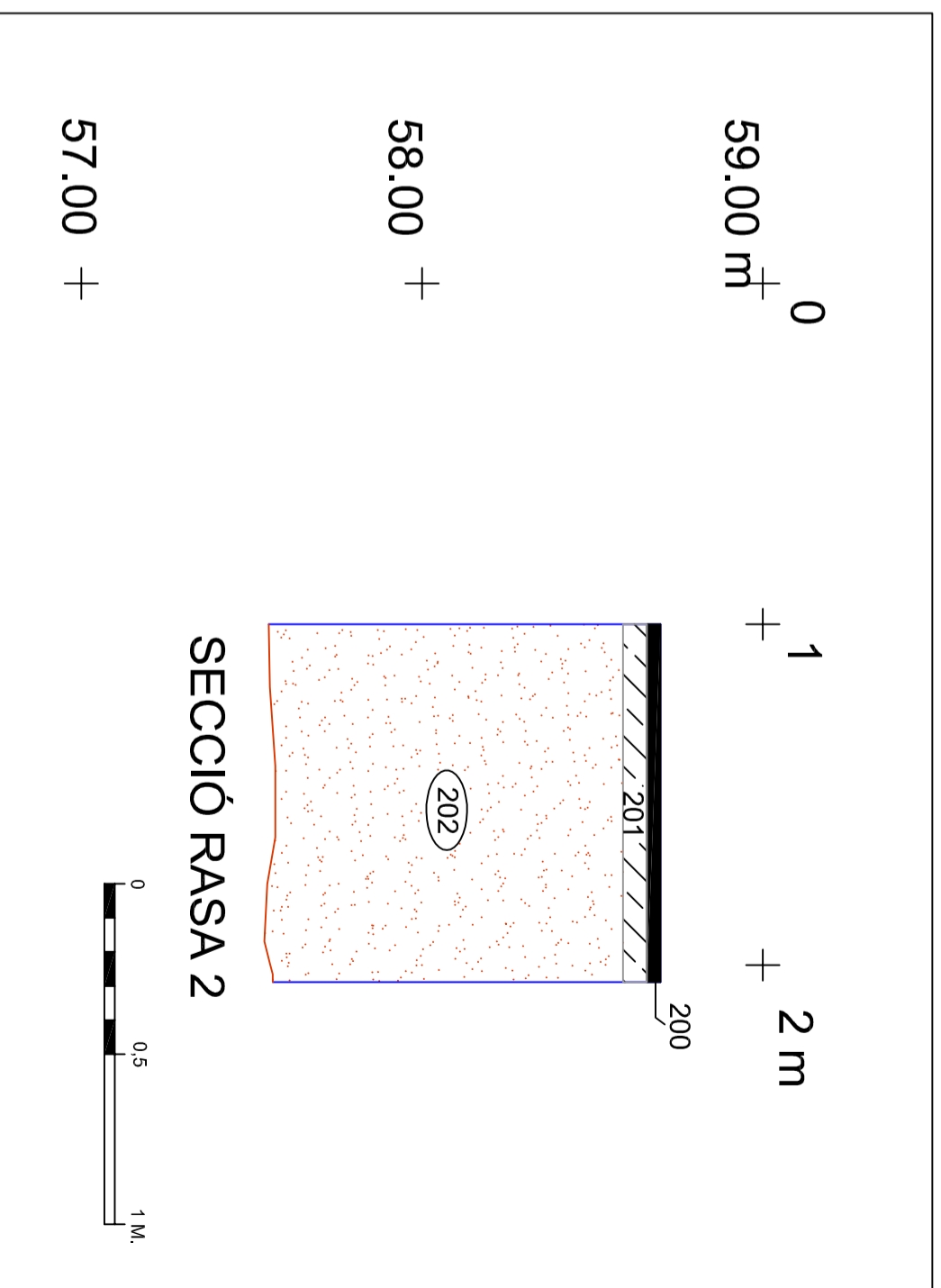
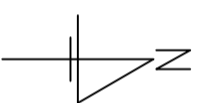
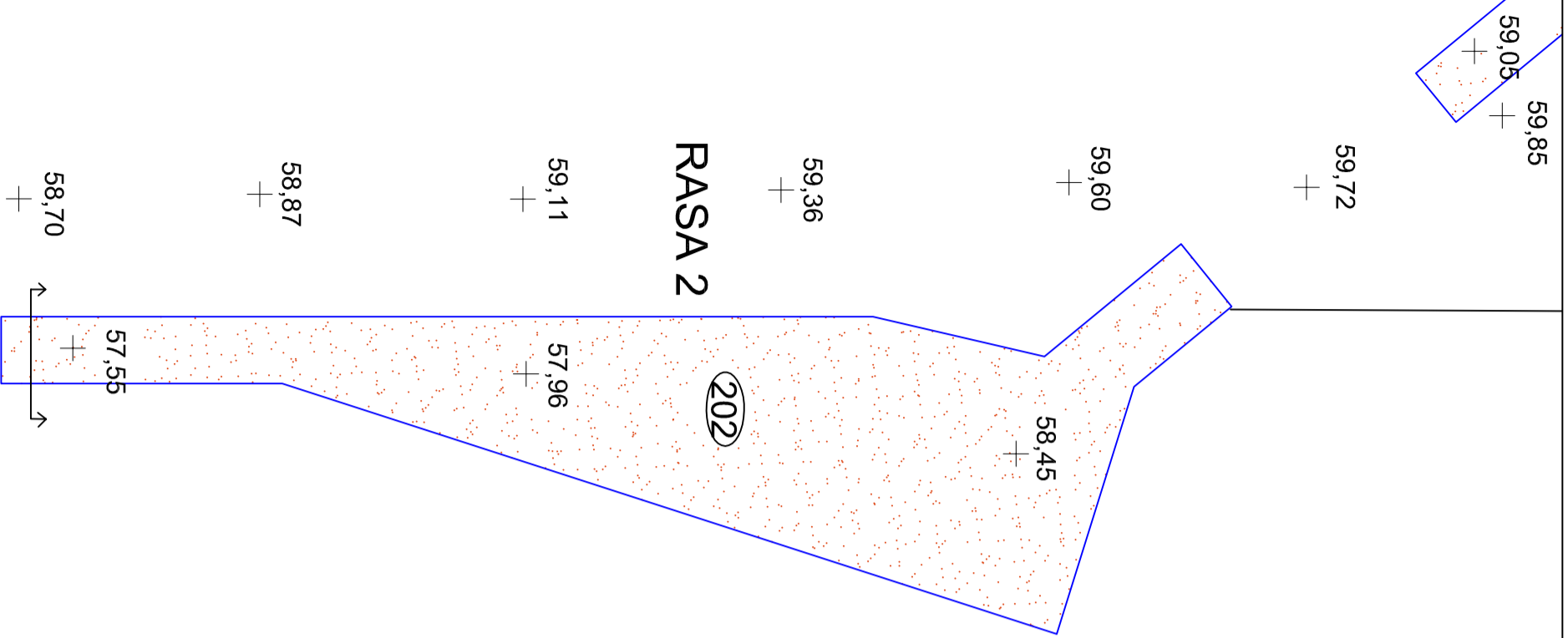
ESCALA: 1:150

MEMÒRIA

02

JULIOL, 2012

PLAQUE

PLANTA I SECCIÓ RASA 2

C/ DE SANT ANTONI M CLARET, 167-171- C/ DE SANT
 QUINTÍ, 55-95- C/ DEL MAS CASANOVAS, 70-90- C/ DE
 CARTAGENA, 334-372
 PAVELLÓ DE SANT MANUEL
 HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU
 CODI : 010/12

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA: JÚLIA MIQUEL I LÓPEZ

PLANIMETRIA: Júlia Miquel López JULIOL, 2012

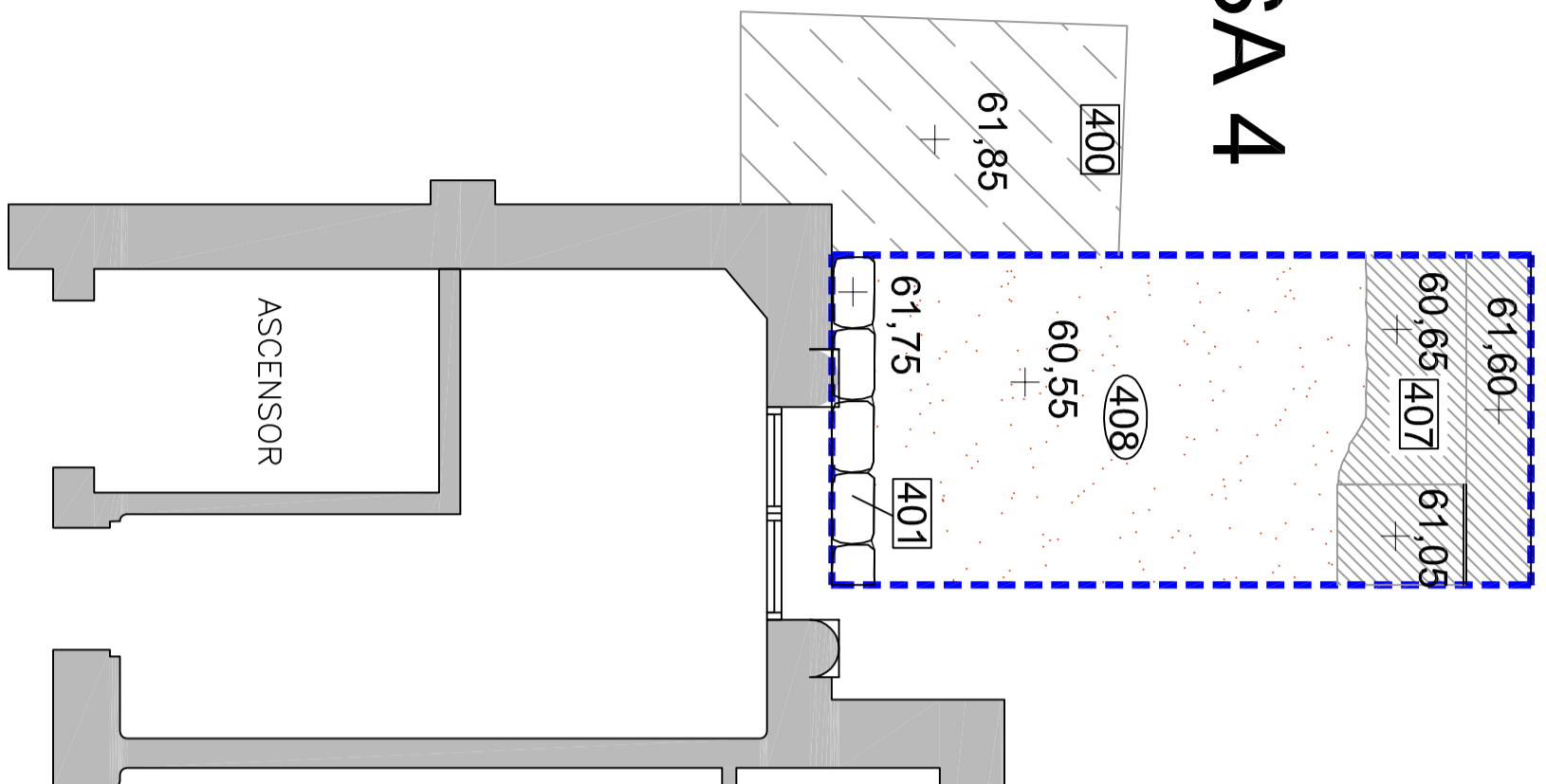
BASE TOPOGRÀFICA ESCALA: 1:100

MEMÒRIA

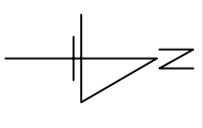
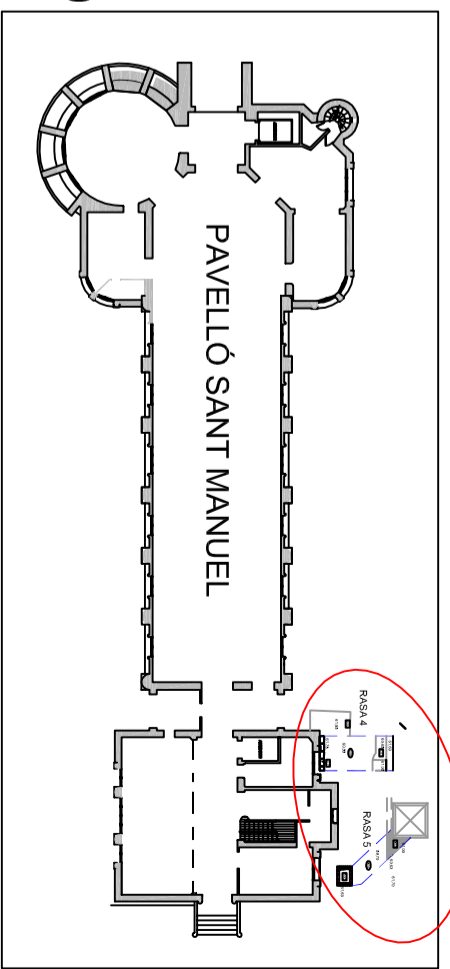
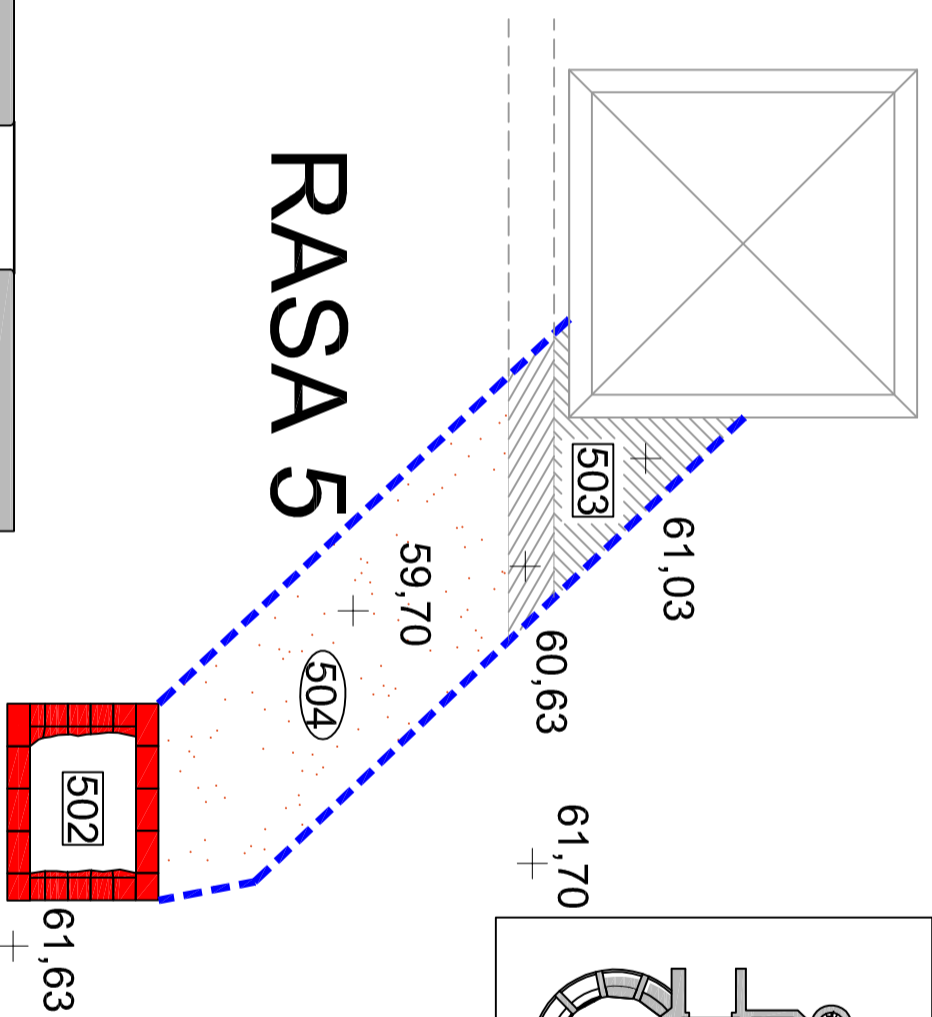
I.C.C. ESCALA: 1:20

PLANO 04

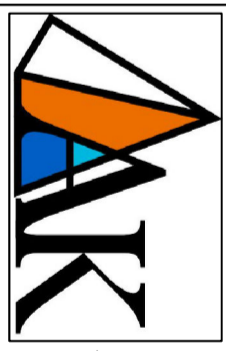
RASA 4

RASA 5

ASCENSOR

PLANTA RASA 4 I RASA 5

C/ DE SANT ANTONI M CLARET, 167-171 - C/ DE SANT QUINTI, 55-95 - C/ DEL MAS CASANOVAS, 70-90 - C/ DE CARTAGENA, 334-372
 PAVELLÓ DE SANT MANUEL
 HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU
 CODI : 010/12

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA: JÚLIA MIQUEL I LÓPEZ

PLANIMETRIA: Júlia Miquel López

BASE TOPOGRÀFICA

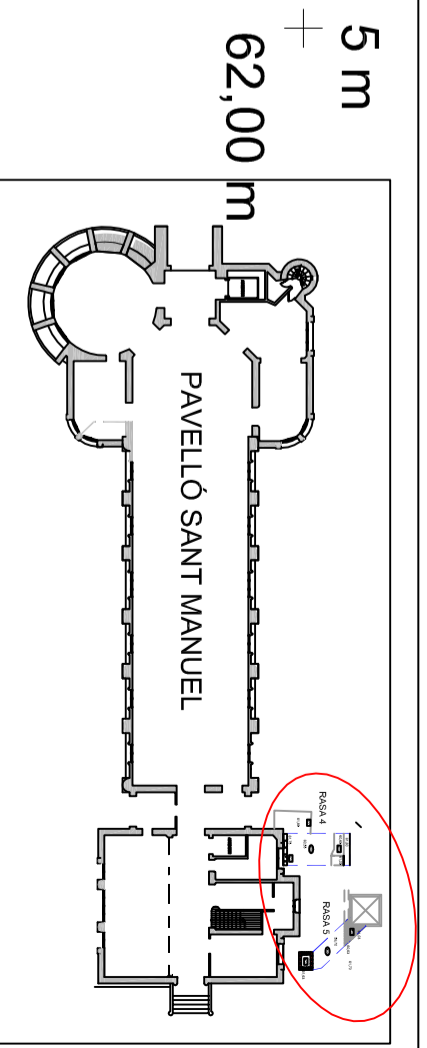
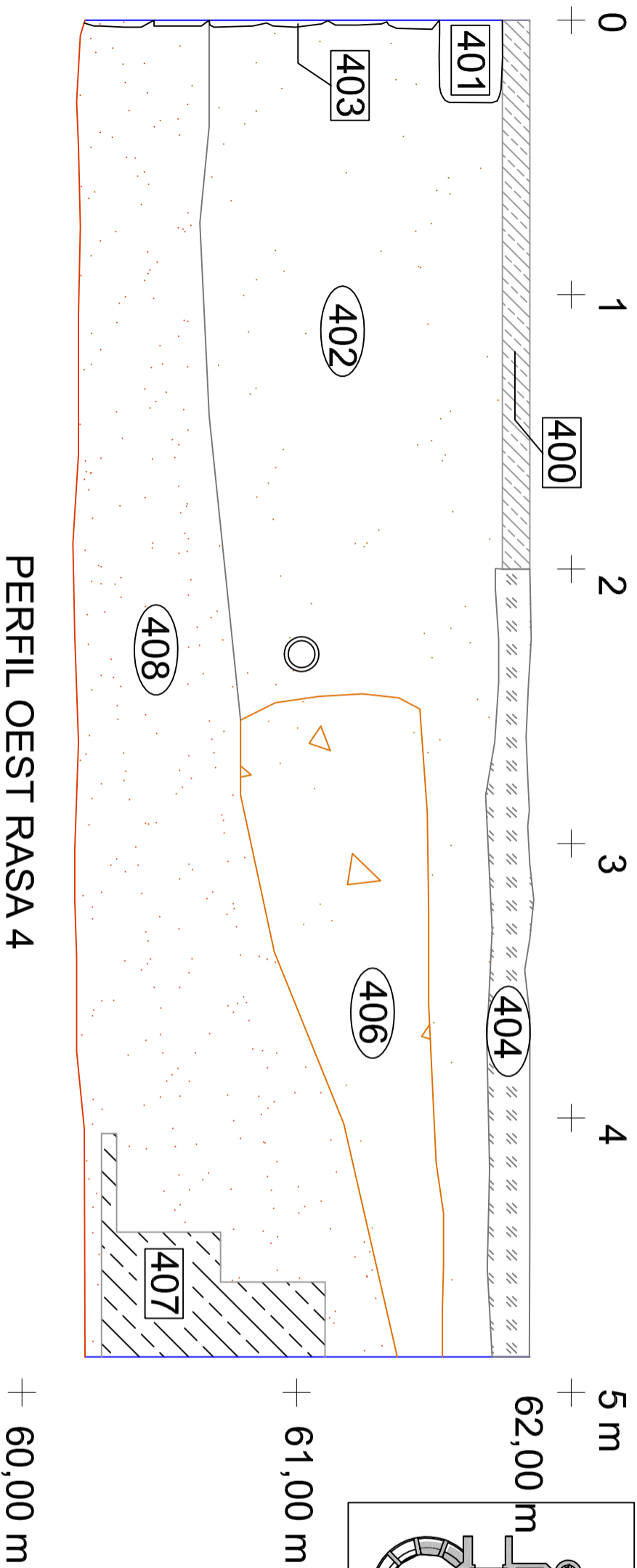
I.C.C.

ESCALA: 1:50

MEMÒRIA

PLANO 05

 <p>C/ DE SANT ANTONI M CLARET, 167-171- C/ DE SANT QUINTI, 55-95- C/ DEL MAS CASANOVAS, 70-90- C/ DE CARTAGENA, 334-372 PAVELLÓ DE SANT MANUEL HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU CODI : 010/12</p>	
<p>PERFILS RASA 4 I RASA 5</p>	
<p>DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA: JÚLIA MIQUEL I LÓPEZ</p>	
<p>PLANIMETRIA: Júlia Miquel López</p>	
<p>BASE TOPOGRÀFICA</p>	<p>ESCALA: 1:20</p>
<p>I.C.C.</p>	<p>MEMÒRIA</p>
<p>PLÀNOL 06</p>	